

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ПРИ ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ” - БЛАГОЕВГРАД

СТ А Н О В И Щ Е

от

АТАНАС ПЕТРОВ ВАСИЛЕВ

Професор по „Трудово право и общественно осигуряване”, доктор по „Право”, определен със заповед № 1913 от 02.07.2015 г. на Ректора на ЮЗУ за член на научното жури за провеждане на защита на дисертация за присъждане на ОНС „доктор“ по научна специалност „Трудово право и общественно осигуряване“, професионално направление 3.6. “Право” от МАРИЯ ДИМИТРОВА ЧОЧОВА, редовен докторант в Катедрата по гражданскоправни науки на ПИФ при ЮЗУ „Неофит Рилски” –

Благоевград,

на

дисертационния труд на МАРИЯ ДИМИТРОВА ЧОЧОВА на тема „Работническо представителство по чл. 7, ал. 2 и чл. 7а от Кодекса на труд”

Уважаеми членове на научното жури,

Мария Чочова е редовен докторант за придобиване на ОНС „доктор“ по научната специалност „Трудово право и общественно осигуряване“. Зачислена е със заповед № 356/02.03.2012 г. и е отчислена с право на защита със Заповед № 781/ 19.03.2015 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград. В рамките на тригодишния срок на подготовка докторантът е подготвила и представила дисертационен труд на тема „Работническо представителство по чл. 7, ал. 2 и чл. 7а от Кодекса на труд” с приложен автореферат и е изпълнила дейностите, заложи в Индивидуалния ѝ учебен план.

Представеният дисертационен труд е с общ обем от 187 страници и съдържа: увод, четири глави, всяка от които е разделена на отделни

параграфи, и заключение. Литературните източници са използвани добросъвестно и коректно и всеки от тях е цитиран в текста на дисертацията. Заглавията и източниците, отразени в използваната литература са общо 96, от които 67 източника на български език, 2 на руски език, 1 на английски език и 26 интернет източници (от тях 7 на английски език, 2 на италиански език, 1 на немски език и 1 източник на словенски език).

В дисертационния труд са проучени и анализирани задълбочено международноправната уредба на работническото представителство, правната уредба на работническото представителство в актовете на ЕС и практиката на Съда на ЕС.

Трудът се характеризира преди всичко с не малко и съществени **научни достойнства**:

- Научното изследване е направено посредством добре подбрани методи и съответства на стандартите в правната наука.
- Съдържанието на труда е с логично и последователно изложение. Докторантът извежда и аргументира убедително тезите си, като по този начин извежда на преден план основните проблеми, които правната уредба провокира. Едновременно с това е предложила и съответните законодателни решения *de lege ferenda*;
- Като цяло изследването се отличава с критичен подход по отношение преди всичко на законодателните решения и в известна степен на доктриналните схващания, изразен чрез коректен полемичен дух на изложение;
- Историческият преглед на представителството на работническите интерес е направен в хронологичен ред, като е обърнато внимание и на законодателното уреждане, изобщо на представителството на работническите интереси преди възникването на видовете представители, чиито статус е предмет на дисертационното изследване.
- Направен е задълбочен анализ на международните, регионалните и вътрешните актове, установяващи правото на информиране, правото на консултиране и като цяло правото на участие в управлението на предприятието на работниците и служителите. Изследвано е възникването на института на работническо представителство, като е направен преглед на отделни източници в международното право и правото на Европейския съюз. Направен е исторически и сравнително-правен преглед на нормите, установяващи представителство на работниците и служителите в

международното право, в правото на Европейския съюз и национално-правната уредба на Република България. Авторката извежда аргументи от законодателствата в тази област на държавите – членки на Съюза, основно на Германия, Италия и Словения. Паралелно с това са анализирани съществуващата практика на Съда на ЕС.

- Дефинирани са понятията за представителство, съответно по чл. 7, ал. 2 и чл. 7а КТ, както и понятията за информиране и консултиране. Авторката правилно е обобщила, че представителството на работниците и служителите във всички случаи на установяване и във всичките му разновидности е представителство на интереси.

- Подробно са изследвани правоотношенията, които възникват с цел реализирането на двата вида представителство. Дефиниран е характерът на правоотношенията, възникващи за да се реализира работническото представителство.

Въз основа на изтъкнатите общи научни достойнства авторката е достигнала до формулиране на изводи и заключения, които по естеството си представляват принос в трудовоправната доктрина, а формулираните предложения *de lege ferenda* – и важен ориентир за бъдещата законодателна уредба.

По-конкретно към **приносните елементи** на труда могат да се отнесат:

- Интерес представлява анализът на съдържанието на работническото представителство и правата на работническите представители (отразен на с. 126-137, с. 148-176), както и открояването на видовете работнически представители по Кодекса на труда и разграничението на работническото представителство, установено в други трудовоправни източници (с. 97-107), и в нормативни актове, извън трудовото право. Подкрепа заслужава заключението на авторката, че е неоправдано и нефункционално съществуването на множество представители и предложението ѝ за въвеждане на единно работническо представителство.

- Съществен принос представлява и аргументираното предложението да се въведат легални дефиниции в Кодекса на труда на термините „информиране” и „консултиране”, като те са теоретично предложени в дисертационния труд; Както и предложението *de lege ferenda* за обединяване на фигурите на представителите по чл. 7, ал. 2 и по чл. 7а КТ и въвеждане на единно работническо представителство (с.111)

Подкрепа заслужава авторовата теза (отразена на с. 69 и аргументирана на с. 71, 72 и по-нататък в дисертационния труд), че

правоотношенията, възникващи по повод представителството на работниците и служителите, следва да бъдат разглеждани като свързани с трудовите правоотношения. При възникването, изменението и прекратяването, на които биха могли да се приложат и норми на гражданското законодателство. Безспорно тези правоотношения произтичат от трудовите правоотношения на работниците и служителите и са свързани с тях, но сами по себе си не са трудови правоотношения. Предвид това докторантът правилно е анализирила правоотношенията при работническото представителство, базирайки се на гражданскоправната доктрина и норми, и най-сетне, предвид генезиса на трудовото право от облигационното право.

Също така и предложенията *de lege ferenda*:

- да се установи, че работодателят, съобразно възможностите си организира и финансира най-малко веднъж годишно обучение на представителите по чл. 7, ал. 2 и чл. 7а в това им качество и по тяхно предложение;

- да се регламентират конкретните условия, които работодателят е длъжен да осигури или да се направи съответната препратка към текста на първата алинея на чл. 46 КТ;

- установяването на конкретни допълнителни права за представителите на работниците и служителите в нормите на Кодекса на труда, с възможност те да бъдат надградени в колективен трудов договор или в споразумение и др.

По отношение на представения дисертационен труд към докторант Мария Чочова могат да бъдат отправени и някои **критични бележки и препоръки**, а именно:

Не съвсем убедително е защитена тезата за това, че е необходимо въвеждането на изисквания към кандидатите за представители на работниците и служителите, на които те следва да отговарят.

Считам за неприемливо и необосновано предложението *de lege ferenda* за регламентиране на ред за оспорване на противоречащите на закона решения на общото събрание на работниците и служители (отразено на с. 110).

Не споделям тезата, че е необходимо въвеждането на регистър от ИА „ГИТ” на представителите на работниците и служителите, подобен на този

на колективните трудови договори. Считаю, че това предложение, ако бъде реализирано, ще създаде допълнителна тежест за контролния орган, която няма да доведе до положителен резултат.

Авторефератът към дисертационния труд е съставен според изискванията, а в съдържателно отношение приложените към него приноси отразяват обективно постиженията на докторанта.

От изложеното по-горе е видно, че научните достойнства на дисертационния труд далеч превишават неговите несъвършенства, отбелязани в критичните бележки и препоръки. Направените критични бележки по никакъв начин не се отразяват на общата положителна оценка на труда, тъй като не се отнасят до съществените за темата проблеми. Дисертационният труд съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и безспорно показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания по трудово право и способност за провеждането на самостоятелни научни изследвания.

Поради това си позволявам да препоръчам на научното жури да вземе решение, с което да присъди на Мария Димитрова Чочова образователната и научна степен „доктор“ по професионалното направление 3.6. “Право”.

София, 14 август 2015 г. С уважение,

(Проф. д-р Атанас Василев)